

RTU studiju kurss "Agrīnās attīstības logopēdija"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0071
Nosaukums	Agrīnās attīstības logopēdija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā ietverta zināšanu apguve par bērna valodas un runas attīstību ontogēnēzē no dzimšanas līdz trīs gadu vecumam, t.i. agrīnajā vecumā. Par faktoriem, kas nosaka labvēlīgu valodas un runas attīstību, kā arī riska faktoriem, kas izraisa runas un valodas attīstības traucējumus. Valodas attīstības traucējumu veidiem agrīnajā vecumā. Darba paņēmieni apguve valodas attīstības traucējumu diagnostikai agrīnajā vecumā un korekcijas, kompensācijas metožu un paņēmieni apguve kā arī pielietojuma izvēle.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Izprast valodas un runas agrīnās attīstības likumsakarības saistībā ar bērna vispārējo attīstību 1.–3. dzīves gadā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iepazīties ar valodas un runas traucējumiem bērna 1.–3. dzīves gadā, riska faktoriem, kas to ietekmē. 2. Apgūt valodas, runas agrīnās attīstības traucējumu diagnostikas, preventīvā darba un korekcijas darba metodes bērna 1.–3. dzīves gadā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Valodas attīstības novērtējums agrīnajā vecumā. Veikt divu agrīnā vecuma bērnu valodas un runas attīstības novērtējumu. • Veikt komunikācijas/valodas/runas izvērtēšanu agrīna vecuma bērniem. • Izstrādāt preventijas vai korekcijas ieteikumus. • Izpētes gadījumu analīze un prezentācijas sagatavošana.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Bāra, A. (2016). Runā ar mani, māmiņ. Rīga: Zvaigzne ABC. 2.Flēminga, I. (1999). Zīdaiņa attīstība un attīstības traucējumi. Rīga: Zvaigzne ABC. 3.Helbrige, T., & Hermanis fon Vimfens, I. (2000). Pirmās 365 dienas bērna dzīvē. Rīga: Elpa. 4.Irbe, A., & Lindenberga, S. (2017). Bērns mācās runāt ģimenē. Rīga: RaKa. 5.Rūķe-Draviņa, V. (1992). No pieciem mēnešiem līdz pieciem gadiem. Rīga: Zvaigzne. 6.Жукова, О. С. (2002). Как вырастить умного ребёнка. Москва: Олма-пресс. Papildu/Additional: 1.Geske, R. (2005). Bērna bioloģiskā attīstība. Rīga: RaKa. 2.Adamsa I., Struka I., & Tilmane-Karusa V. (2000). Miofunkcionālie vingrinājumi pareizas runas veidošanai. Rīga: Rasa ABC. 3.Šēnveilers, R., & Ptoks, M. (2001). Foniatrija un pedagoģiskā audioloģija. Rīga: Rasa ABC. 4.Vigotskis, Ļ. (2002). Domāšana un runa. Rīga: EVE. 5.Колесников, А. (2009). Гимнастика мозга или легкие пособы развития ребенка. Москва: Центрполиграф. Citi informācijas avoti/Other sources of information: Periodika/Periodicals: Forum Logopēdie, Логопед, Journal of Speech, Language, and Hearing Research u. c. Interneta resursi/Internet resources: http://www.asha.org/ Prespeech and early speech development of two late talkers. Pieejams http://fla.sagepub.com/content/9/6/207.short Early Speech Perception and Later Language Development: Implications for the "Critical Period". Pieejams http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15475441.2005.9671948 Early Stages in the Development of Speech Movements. Pieejams http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-08023-6_4#page-1 Citi avoti/Other sources: Zinātniskajās datu bāzēs (EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, Science Direct, SCOPUS, Britannica Online u. c.) pieejamās publikācijas agrīnās attīstības logopēdijas jomā. Pieejams https://www.liepu.lv/lv/824/elektroniskie-resursi
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par bērna attīstību un tās iespējamiem traucējumiem, pamatzināšanas par runas veidošanās iesaistīto struktūru anatomiju un fizioloģiju. Zināšanas saskarsmes un vecumposmu psihoģijā. Priekšstati par logopēda darbu un pienākumiem. Neiroģija un psihiatrija I Bērna attīstības fizioloģija un slimības Cilvēka anatomija un fizioloģija Runas un dzirdes orgānu anatomija, fizioloģija un patoloģija Ievads logopēdijā un logopēdijas vēsture Psihoģija skolotājiem

Satus	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Ievadkurss agrīnās attīstības logopēdijā 1. lekcija Agrīnās attīstības logopēdija kā viena no logopēdijas un speciālās pedagoģijas nozarēm, tās mērķi, uzdevumi. Agrīnās attīstības logopēdijas saistība ar citām zinātņu nozarēm. 2. lekcija Agrīnās attīstības logopēda darbība un kompetence, darba ētika. Agrīnās attīstības logopēda darba organizācija, kabineta inventārs un mācību līdzekļi. Logopēdiskā darba dokumentācija. Praktiskais darbs: Izpētīt logopēda kompetences un pienākumus.	4	10	2	12
2. temats. Valodas agrīnā attīstība 3., 4., 5. lekcija: Zīdaiņa un mazbērņa valodas un runas attīstība ontogēnēzē. Praktiskais darbs: Video piemēru analīze.	6	10	2	14
3. temats. Valodas agrīnās attīstības traucējumi. Prevencija 6., 7. lekcija: Valodas un runas agrīnās attīstības traucējumu veidi, riska faktori, to iedarbība, sekas. 8., 9. lekcija: Valodu un runu stimulējoša vide Praktiskais darbs: Valodu un runu stimulējoša vide. Modelēšana.	6	10	4	14
4. temats. Valodas attīstības diagnostikas metodes 1.–3. dzīves gadā 10., 11., 12. lekcija: Valodas attīstības pārbaudes shēma, diagnostikas metodes 1.–3. dzīves gadā. Valodas kartes; MFAD valodas pārbaude; palīgmetodes. Praktiskais darbs: seminārs par praktiski veiktajām pārbaudēm, slēdziena noteikšana.	6	10	4	12
5. temats. Sensorās integrācijas traucējumi logopēda darba kontekstā 13., 14. lekcija Sensori runas un valodas traucējumi.	4	10	2	12
6. temats. Valodas agrīnās attīstības traucējumu korekcijas un kompensācijas metodes un darba paņēmieni 15. lekcija: Valodas agrīnās attīstības traucējumu korekcijas darbs dažādos vecumposmos (1–3 mēn., 4–6 mēn., 9–12 mēn., 12–18 mēn., 18–24 mēn., 24–36 mēn.). 16., 17., 18., 19. lekcija • Pozas izvēle. • Runas redzes attīstīšana. • Runas dzirdes attīstīšana. • Emociju atpazīšana. • Balss reakciju stimulēšana. • Elpošanas vingrinājumi. • Taktilo sajūtu attīstīšana. Tveršanas funkcijas attīstīšana. • Orofaciālās muskulatūras stimulācija. • Alternatīvās komunikācijas lietošana. • Bērncentrēta korekcijas plāna veidošana. Praktiskais darbs: Korekcijas paņēmieni praktisks lietojums.	10	10	4	16
7. temats. Priekšlaikus dzimuši bērni 20., 21. lekcija. Valodas un runas attīstības īpatnības priekšlaikus dzimušiem bērniem.	4	10	2	12
Kopā:	40	70	20	92

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina runas un valodas agrīnās attīstības likumsakarības saistībā ar bērna vispārējo attīstību. 2. Ir zināšanas par valodas un runas traucējumiem, to riska faktoriem; runas un valodas attīstības traucējumu profilaksi un korekcijas darba metodēm bērna 1.–3. dzīves gadā.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: Valodas attīstības novērtējums agrīnajā vecumā. patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
PRASMES: 1. Prot aizpildīt valodas novērtēšanas kartes. 2. Nosaka runas un valodas attīstības līmeni. 3. Prot izdarīt slēdzienu, izvēlēties un lietot atbilstošas logopēda darba tehnoloģijas valodas un runas korekcijā.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: Valodas attīstības novērtējums agrīnajā vecumā. patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
KOMPETENCE: 1. Zina valodas un runas attīstību, tās traucējumu novērtēšanu. 2. Izmanto izpētes rezultātus, lai izdarītu slēdzienu, noteiktu korekcijas mērķus, izvēlētos piemērotas korekcijas metodes, izstrādātu ieteikumus. 3. Spēj noteikt citu speciālistu konsultācijas nepieciešamību, nosūtīt klientu pie tiem laicīgi; spēj integrēt novērtēšanas laikā iegūto informāciju ar citiem saistītiem datiem.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Pārbaudes darbs: Valodas attīstības novērtējums agrīnajā vecumā. patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Valodas attīstības novērtēšana	50
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	14.0	26.0	0.0		*	